

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ VEIKŲ MAŽAREIKŠMIŠKUMO TAIKANT TARNYBINĘ ATSAKOMYBĘ TEISMŲ PRAKTIKOS APIBENDRINIMAS

2018 m.

Vadovaudamasis Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 49 straipsnio 4 dalies 3 punktu, Vyriausybės 2012 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1323 patvirtintų Valstybės tarnybos departamento nuostatų 10.1 punktu bei įgyvendindamas Valstybės tarnybos departamento direktoriaus 2018 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 27V-102 patvirtinto Valstybės tarnybos departamento 2018 m. veiklos plano įgyvendinant Valstybės tarnybos departamento 2018–2020 metų strateginį veiklos planą 28 veiksmą, Tarnybos sąlygų skyrius išanalizavo ir apibendrino teismų praktiką dėl valstybės tarnautojų veikų mažareikšmiškumo valstybės tarnautojams taikant tarnybinę atsakomybę.

Dėl teisės pažeidimų mažareikšmiškumo teisinio reglamentavimo

Teisės pažeidimų mažareikšmiškumas reglamentuojamas Administracinių teisės pažeidimų kodekse, Baudžiamajame kodekse, Viešojo administravimo įstatyme, taip pat kai kuriuose poįstatyminiuose teisės aktuose, pvz., krašto apsaugos ministro 2005 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. V-561 patvirtintame Lietuvos karių etikos kodekse.

Administracinių teisės pažeidimų kodekso 34 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad teismas ar administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnagrinėjusi institucija (pareigūnas), atsižvelgdami į padaryto administracinio nusižengimo pobūdį, pažeidėjo kaltės formą ir rūšį, asmenybę, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes ir vadovaudamiesi teisingumo ir protingumo principais, gali paskirti mažesnę baudą negu šio kodekso specialiosios dalies straipsnio sankcijoje numatyta minimali bauda arba paskirti švelnesnę administracinę nuobaudą ar administracinio poveikio priemonę, negu numatyta šio kodekso specialiosios dalies straipsnio sankcijoje, arba administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės neskirti.

Šio kodekso 12 straipsnyje nustatyta galimybė už mažai pavojingas veikas asmens netraukti administracinę atsakomybę. Kriterijus, kuriais vadovaujantis administracinis nusižengimas laikomas mažai pavojingu, nustato institucijų, kurių pareigūnai turi teisę pradėti administracinio nusižengimo teiseną, vadovai.

Baudžiamojo kodekso 37 straipsnyje nustatyta, kad padaręs nusikaltimą asmuo gali būti teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu dėl padarytos žalos dydžio, nusikaltimo dalyko ar kitų nusikaltimo požymių ypatumų veika pripažįstama mažareikšme. Pagal šias nuostatas veika gali būti pripažįstama mažareikšme tada, kai ji atitinka konkrečios nusikaltimo sudėties požymius, tačiau iš esmės nedaro žalos baudžiamojo įstatymo saugomoms vertybėms ar nesukelia realaus pavojaus tokiai žalai atsirasti. Ar nusikaltimas laikytinas mažareikšmiu, remdamasis byloje nustatytais aplinkybėmis, kiekvienu konkrečiu atveju sprendžia teismas, kuris, atsižvelgęs į aplinkybių visumą, privalo padaryti išvadą, kad padarytos veikos pavojingumas nesiekia laipsnio, būtino baudžiamajai atsakomybei atsirasti. Kartu pažymėtina, kad atleisti asmenį nuo baudžiamosios atsakomybės yra teismo teisė, bet ne pareiga (2K- 500/2010, 2K-122/2011 ir kt.). Baudžiamasis įstatymas nenumato nusikaltimų, kuriuos padarius negali būti sprendžiama, ar jie nėra mažareikšmiai. Pagal galiojančią teisminę praktiką Baudžiamojo kodekso 37 straipsnis netaikomas, jei padarytas sunkus ar labai sunkus nusikaltimas“. (Lietuvos apeliacinio teismo 2014 m. sausio 20 d. nutartis, priimta baudžiamojoje byloje Nr. 1A-77/2014).

Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas apibrėžiamas kaip teisės aktų reikalavimų pažeidimas, kuriuo padaryta žala konkrečia teisės norma saugomoms vertybėms yra labai nedidelė. Šio įstatymo 36⁹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo faktą, kuris vertintinas kaip mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas ir kurį galima ištaisyti nedelsiant priežiūrą atliekančio subjekto pareigūno, kito valstybės tarnautojo ar darbuotojo akivaizdoje, tokio pažeidimo tyrimas nutraukiamas, įstatyme numatyta poveikio priemonė neskiriama, o ūkio subjektui pareiškiami žodinė pastaba.

Lietuvos karių etikos kodekso 25 punkte nustatyta, kad nustatęs, kad karys padarė kodekso reikalavimų pažeidimą, vadas (viršininkas), atsižvelgdamas į pažeidimo mažareikšmiškumą, kariui skiria žodinį įspėjimą. Kitas galimas vado (viršininko) sprendimas nusižengusio kario atžvilgiu – raštiškas įspėjimas.

Valstybės tarnybos įstatyme bei Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 patvirtintų Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklėse nenumatyta galimybė nepradėti tarnybinio nusižengimo tyrimo ar atleisti valstybės tarnautojų nuo tarnybinės atsakomybės už mažareikšmius tarnybinius nusižengimus.

Dėl valstybės tarnautojų veikų mažareikšmiškumo taikant tarnybinę atsakomybę teismų praktikos

Atsižvelgiant į tai, kad Valstybės tarnybos įstatymo VII skyriaus „Valstybės tarnautojų skatinimas ir atsakomybė“ bei Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 patvirtintų Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių nuostatos nereglamentuoja valstybės tarnautojų veikų mažareikšmiškumo taikant tarnybinę atsakomybę, valstybės tarnautojų tarnybinių nusižengimų tyrimus atliekantiems subjektams savo darbe svarbu įvertinti formuojamą teismų praktiką naikinat tarnybines nuobaudas, kai formalus pobūdžio pažeidimai vertinami kaip mažareikšmiai.

Dėl mažareikšmiškumo skiriant tarnybines nuobaudas Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pasisakęs šiose bylose:

1. **Administracinė byla Nr. A261-1041/2014.** Byloje nagrinėjamas paskirtos tarnybinės nuobaudos – pastabos teisėtumas, valstybės tarnautojui neteisėtai teikus informaciją, kuri dėl savo pobūdžio asmeniui negalėjo būti teikiama.

LVAT konstatavo, jog pripažinus, kad informacija buvo suteikta asmeniui, turėjusiam teisę ją gauti, ir šios informacijos teikimas nepažeidė kitų asmenų interesų, daroma išvada, kad, nesant atsakingo darbuotojo, turinčio teisę teikti tokią informaciją, pareiškėjos informacijos suteikimas, nenumatytos jos pareigybės aprašyme, yra formalus pažeidimas ir mažareikšmis, neprieštaraujantis institucijos pareigai paaiškinti suinteresuotam asmeniui apie atliekamos procedūros eigą. Todėl tokie pareiškėjos veiksmai yra nepakankami skirti tarnybinę nuobaudą. Esant šioms aplinkybėms, pirmosios instancijos teismas pagrįstai panaikino pareiškėjai paskirtą tarnybinę nuobaudą, todėl šioje dalyje atsakovų apeliacinis skundas netenkintinas.

2. **Administracinė byla Nr. A492-1471/2012.** Nagrinėjamas pareiškėjui paskirtos tarnybinės nuobaudos – pastabos teisėtumas, kuri buvo skirta už tai, kad valstybės tarnautojas pavėlavo 30 minučių grįžti į darbą po pietų pertraukos, nes lankėsi ligoninėje.

LVAT konstatavo, kad tyrimo dėl galimo tarnybinio nusižengimo išvadoje duomenų, kad dėl pareiškėjo vėlavimo būtų kilusios kokios nors neigiamos pasekmės atsakovui, apskritai nėra, todėl laikytina, kad jų ir nebuvo. Vertinti faktus – t. y. numatytą po pietų susitikimą – kurių atsakovas išvadoje nenurodė, nėra teisinio pagrindo, nes tarnybinės nuobaudos skyrimas griežtai ribojamas tarnybinio tyrimo metu nustatytų aplinkybių visumos. Darytina išvada, kad pareiškėjo nusižengimas buvo išimtinai formalaus pobūdžio, nesukėlęs neigiamų pasekmių atsakovui, atsižvelgiant į nedidelį nusižengusio asmens kaltės laipsnį, nedidelę vėlavimo trukmę – 30 min., vėlavimo priežastis, todėl vertintinas kaip mažareikšmis, už kurį tarnybinės nuobaudos – pastabos – paskyrimas yra neproporcingas. Remdamasi aptartais argumentais, teisėjų kolegija naikina pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria buvo atmestas pareiškėjo skundas dėl Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. P-72 panaikinimo, nes sprendimas buvo priimtas neįvertinus visų tarnybinio nusižengimo sudėties elementų ir netinkamai pritaikius Valstybės tarnybos įstatymo 29 straipsnio 2 dalies reikalavimus, ir šią pareiškėjo skundo dalį tenkina. Patenkinus pareiškėjo reikalavimus dėl tarnybinių nuobaudų panaikinimo, svarstyti jo reikalavimas dėl neturtinės žalos, patirtos neteisėtai jam pritaikius tarnybinę atsakomybę, atlyginimo.

3. Administracinė byla Nr. A-1867-492/2015. Byloje nagrinėjamas tarnybinės nuobaudos – papeikimo teisėtumas, pareiškėjai paskirtos už vėlavimą į darbą ir atvykimo į darbą fakto nepažymėjimą elektroniniame skaitytuve. Tarnybinio nusižengimo išvadoje nurodoma, kad pareiškėja tikrintu laikotarpiu, t. y. nuo 2014 m. kovo 3 d. iki 2014 m. liepos 17 d. vėlavo į darbą 15 dienų, 21 dieną nepasižymėjo apie atvykimą į darbą elektroniniame durų skaitytuve, 5 dienas vėlavo į darbą ir nepažymėjo apie atvykimą į darbą elektroniniame durų skaitytuve.

LVAT pažymėjo, jog skiriant tarnybinę nuobaudą, turi būti ne tik konstatuojama veika, kuria padaromas tarnybinis nusižengimas, tačiau turi būti vertinami ir nusižengimo sudėties subjektyvieji elementai – asmens kaltės forma, motyvai, taip pat vertintinos kilusios neigiamos pasekmės. Kitas aspektas – dėl ginčijamo tarnybinio nusižengimo kilusios pasekmės, kurių numatymas ir sunkumas galėtų turėti įtakos valstybės tarnautojo atsakomybės laipsniui. Teisėjų kolegija daro išvadą, kad pareiškėjai inkriminuotas nusižengimas – nepasižymėjimas kortele elektroniniame skaitytuve įeinant į savivaldybės pastatą – buvo išimtinai formalaus pobūdžio, nesukėlęs neigiamų pasekmių atsakovui, vertintinas kaip mažareikšmis, už kurį tarnybinės nuobaudos – papeikimo – paskyrimas yra neproporcingas (teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad pažeidimą padariusiam asmeniui būtų pritaikyta jo nusižengimo sunkumui proporcinga nuobauda).

4. Administracinė byla Nr. A-662-3035-12. Nagrinėjamas tarnybinės nuobaudos – griežto papeikimo paskyrimo teisėtumas, kuri paskirta už tai, kad pareiškėja, neturėdama savo tiesioginio vadovo pavedimo, dalyvavo muitinėje vykusioje pavyzdžių paėmimo procedūroje, pažeisdama teisės aktų reikalavimus.

LVAT konstatavo, kad tyrimo dėl galimo tarnybinio nusižengimo padarymo 2011 m. gruodžio 5 d. išvadoje duomenų, kad dėl pareiškėjos veiksmų (dalyvavimas sulaikytų augalų apsaugos produktų mėginių ekspertizei paėmimo procedūroje ir tinkamo tiesioginio vadovo neinformavimo) būtų kilusios kokios nors neigiamos pasekmės atsakovui, apskritai nėra, todėl laikytina, kad jų ir nebuvo. Atsakovo argumentai, kad pareiškėjos veiksmais Tarnybai buvo padaryta nematerialinė žala, atmestini kaip nepagrįsti. Darytina išvada, kad pareiškėjos nusižengimas buvo išimtinai formalaus pobūdžio, nesukėlęs neigiamų pasekmių atsakovui,

atsižvelgiant į nedidelį nusižengusio asmens kaltės laipsnį, neigiamų pasekmių nebuvimą, todėl vertintinas kaip mažareikšmis, už kurį tarnybinės nuobaudos – griežto papeikimo – paskyrimas yra neproporcingas.

Pareiškėja apeliaciniame skunde teigia, kad buvo pakenkta jos, kaip valstybės tarnautojos reputacijai ir dėl vykdomo tarnybinio persekiojimo sutriko sveikata. Teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvais dėl neturtinės žalos ir padaryta išvada, kad tarnybinės nuobaudos panaikinimas laikytinas pakankama valstybės tarnautojo reputacijos satisfakcija, ir dėl to neturtinės žalos atlyginimas nepriteistinas.

5. Administracinė byla Nr. A-662-109-13. Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl pareiškėjui skirtos tarnybinės nuobaudos – pastabos teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjo padarytas tarnybinis nusižengimas iš esmės grindžiamas tuo, kad savo veiklą grįsdamas formalizmu, savaip interpretuodamas norminį teisės aktą ir reikalaujamas išrašyti pavedimą inspektavimui, nesilaikė pavedimų įforminimo reikalavimų.

LVAT konstatavo, kad tyrimo dėl galimo tarnybinio nusižengimo padarymo 2012 m. gegužės 4 d. išvadoje duomenų, kad dėl pareiškėjo veiksmų (savotiško teisės aktų interpretavimo ir reikalavimo išrašyti pavedimą inspektavimui) būtų kilusios kokios nors neigiamos pasekmės atsakovui, apskritai nėra, todėl laikytina, kad jų ir nebuvo. Priešingai, kaip matyti iš bylos medžiagos, reklaminio stendo kabinimo darbai buvo nutraukti ir tokiu būdu užkirsta galimybė kilti pasekmėms, galinčioms turėti įtakos žmogaus sveikatai ir gyvybei. Teisėjų kolegija daro išvadą, kad pareiškėjo nusižengimas buvo išimtinai formalus pobūdžio, nesukėlęs neigiamų pasekmių atsakovui, atsižvelgiant į nedidelį nusižengusio asmens kaltės laipsnį, neigiamų pasekmių nebuvimą vertintinas kaip mažareikšmis, už kurį tarnybinės nuobaudos – pastabos – paskyrimas yra neproporcingas (teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad pažeidimą padariusiam asmeniui būtų pritaikyta jo nusižengimo sunkumui proporcinga nuobauda. Teismo pareiga yra įvertinti patį pažeidimo sunkumą, jo sukeltas neigiamas pasekmes, asmens kaltės formą ir laipsnį, jo atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes).

6. Administracinė byla Nr. A-872-261/2015. Pareiškėjas ginčija paskirtą tarnybinę nuobaudą – griežtą papeikimą, paskirtą už aplaidų tarnybinių funkcijų vykdymą nagrinėjant administracinių teisės pažeidimų bylas.

LVAT nurodė, kad apeliacinės instancijos teismas, nors ir sutinka su atsakovo pozicija, kad administracinio teisės pažeidimo protokoluose turi būti užpildytos visos grafos, protokole nurodyta pažeidimo esmė ir pažeidimo padarymo aplinkybės turi nekelti jokių abejonių (ATPK 260 straipsnis), šio ginčo atveju konstatuoja, kad administracinių teisės pažeidimų protokolų Nr. (8)-LT5-29/2013 ir Nr. (8)-LT5-129/2014 trūkumai, išdėstyti motyvuotoje išvadoje ir nesukėlę atitinkamų pasekmių, vertintini kaip mažareikšmiai, dėl kurių tarnybinės nuobaudos skirti nebuvo pagrindo. Dėl šios priežasties pirmosios instancijos teismas pagrįstai panaikino atsakovo Departamento direktoriaus 2014 m. gegužės 23 d. įsakymą Nr. LP1-65 „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo V. T.“.

7. Administracinė byla Nr. A-98-575/2016. Skundžiama paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš užimamų pareigų už tai, kad pareiškėja, pasinaudodama kitų teismo darbuotojų pasitikėjimu bei puikiai žinodama nusižengimo padarymo pasekmes, piktnaudžiavo savo tarnybine padėtimi ir neteisėtais veiksmais sistemingai rinko duomenis apie privačius asmenis, siekdama asmeninės naudos, savo tyčiniiais neteisėtais veiksmais padarė didelę neturtinę žalą

valstybei/valstybinei institucijai (teismui), diskreditavo valstybės tarnautojo vardą, sumenkino visuomenės pasitikėjimą teismu (suformuota nuomonė, kad asmenys dirbantys teisme gali savo asmeniniais tikslais naudotis jiems suteikiamų duomenų bazių duomenimis).

LVAT konstatavo, kad pareiškėja savo veiksmais suformavo visuomenės nuomonę, kad asmenys dirbantys teisme gali savo asmeniniais tikslais naudotis jiems suteikiamų duomenų bazių duomenimis, taigi Panevėžio apygardos administracinis teismas teisingai konstatavo, kad pareiškėjos veiksmai menkino (diskreditavo) teisminės valdžios ir Šiaulių apylinkės teismo autoritetą bei pasitikėjimą apskritai teismu, kaip teisingumą vykdančia valstybės institucija. Nėra pagrindo pažeidimą vertinti kaip formalų, mažareikšmį pažeidimą.

8. Administracinė byla Nr. eA-3247-575/2018. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl pataisos pareigūnui skirtos tarnybinės nuobaudos – atleidimo iš pareigų, paskirtos už viešųjų pirkimų pažeidimus, teisėtumo ir pagrįstumo.

LVAT konstatavo, jog aplinkybės, kad PVM sąskaita faktūra buvo išrašyta trimis dienomis anksčiau, nei buvo tariamai atlikta tiekėjų apklausa, nustatymui nereikėjo jokių specialių žinių ar sugebėjimų. Neabejotina, jeigu pareiškėjas būtų veikęs tinkamai, o ne aplaidžiai, jis galėjo nustatyti elementarius fiktyvaus viešojo pirkimo požymius bei imtis atitinkamų veiksmų nutraukti neteisėtą pirkimą ar jo pagrindu išrašytos sąskaitos apmokėjimą. Pareiškėjo teiginiai, kad visi šie pažeidimai yra mažareikšmiai, teismo atmetami, kadangi byloje įrodyta, kad buvo pažeisti esminiai viešųjų pirkimų principai. E. K. tarnybinis nusižengimas buvo pagrįstai kvalifikuotas kaip šiurkštus, vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo 29 straipsnio 6 dalies 10 punktu.

9. Administracinė byla Nr. A-502-602/2015. Byloje nagrinėjama pareiškėjui paskirta drausminė nuobauda – papeikimas, nustačius, jog pareiškėjas, nepildydamas vasario – balandžio mėnesio Utenos RAAD kelionės lapų, pasirašydamas 2013 m. balandžio mėn. kelionės lape Nr. 139338 už visus 10 maršrutų, nenurodydamas savo vardo ir pavardės, paimdamas degalų užpylimo kortelę, pažeidė teisės aktų reikalavimus.

LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas iš esmės neginčija, kad 2013 m. spalio 16 d. motyvuotoje išvadoje nurodytos faktinės aplinkybės dėl jo veiksmų pildant kelionės lapus 2013 m. vasario – balandžio mėn., taip pat dėl naudojimosi degalų užpylimo kortele atitinka tikrovę, tačiau atkreipia dėmesį, kad tai buvo vien formalus pažeidimas, nesukėlęs realių neigiamų pasekmių, todėl turėtų būti vertintas kaip mažareikšmis. Šiuo aspektu teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad tarnybinis nusižengimas gali būti laikomas padarytu ir neatsiradus tam tikroms neigiamoms pasekmėms. Teisėjų kolegija akcentuoja, kad atsiradę padariniai iš esmės yra svarbūs individualizuojant tarnybinę nuobaudą, t. y. į juos atsižvelgiama parenkant valstybės tarnautojui konkrečią tarnybinę nuobaudą (VTĮ 29 str. 2 d.). Tačiau nagrinėjamu atveju pareiškėjo įvykdyti tarnybiniai pažeidimai sukėlė realias pasekmes: buvo neteisėtai naudojamosi kuro užpylimo kortele, dėl ko buvo patiriamos nepagrįstos išlaidos kurui, neteisėtas ir nepagrįstas naudojimas tarnybinėmis transporto priemonėmis sukėlė neigiamą poveikį bendram įstaigos darbui bei naudojimosi tarnybinėmis transporto priemonėmis tvarkai, tarnybinių transporto priemonių amortizacijai ir pan.

Teisėjų kolegijos vertinimu, byloje pateiktų duomenų pakanka spręsti, jog pareiškėjas naudojosi kuro užpylimo kortele, nors jam Utenos RAAD tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklėse numatyta tvarka nebuvo priskirtas tarnybinis automobilis, nekontroliavo tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimosi tvarkos Utenos RAAD ir pats jos nesilaikė, todėl

pagrįstai pripažintas netinkamai atlikęs Utenos RAAD direktoriaus pareigybės aprašymo 7.6 ir 7.8 punktuose nustatytas funkcijas. Teisėjų kolegija sprendžia, jog pareiškėjui tarnybinė nuobauda – papeikimas – skirta pagrįstai, atsižvelgus į pareiškėjo kaltę, nusižengimo padarymo priežastis ir aplinkybes, padarinius, tarnybinę atsakomybę sunkinančią aplinkybę, jog per vienerius metus buvo padarytas kitas tarnybinis nusižengimas (VTĮ 301 str. 2 d. 3 p.).

10. Administracinė byla Nr. A-146-3235-11. Ginčas kilo dėl pareiškėjui paskirtos tarnybinės nuobaudos – atleidimo iš valstybės tarnybos, pagrįstumo ir teisėtumo bei pareiškėjo grąžinimo į ankstesnes pareigas valstybės tarnyboje. Nuobauda paskirta už tai, kad pareiškėjas 2010 m. sausio 24 d. pasinaudojo tarnybiniu automobiliu savo asmeniniais tikslais, siekdamas asmeninės naudos, būdamas neblaivus.

LVAT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į aplinkybę, kad ginčui aktualią dieną minėtu automobiliu buvo nuvažiuota ir viso 21 km. ir didžiąją dalį šio atstumo pareiškėjas nuvažiavo vykdydamas tarnybos funkcijas, teisingai vertino, kad padaryta žala (kuro sąnaudos) savivaldybei yra menka. Šias išvadas patvirtina pareiškėjas paaiškinimai apeliacinės instancijos teisme, kad atsakovui išskaičius iš jo už visą kurą, kuris buvo sunaudotas 2010 m. sausio 24 d. tarnybiniu automobiliu nuvažiavus 21 km., išskaityta suma yra 3,72 Lt.

Pirmosios instancijos teismo išvada, kad atsakovas paskyrė pareiškėjui pernelyg griežtą tarnybinę nuobaudą, nors ši išvada buvo padaryta nepagrįstai konstatavus, jog pareiškėjas padarė šiurkštų tarnybinį nusižengimą, iš esmės yra teisinga. Priėjęs prie tokios išvados pirmosios instancijos teismas nepasisakė kokia tarnybinė nuobauda pagal nagrinėjamos bylos aplinkybes yra adekvati ir į kokią nuobaudą gali būti pakeista. Teisėjų kolegijos vertinimu Komisijos pateiktoje TP išvadoje pasiūlyta skirti pareiškėjui tarnybinė nuobauda – papeikimas, atsižvelgiant į nustatytą Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 10 punkto pažeidimo pobūdį, jo padarymo aplinkybes, žalos mažareikšmiškumą, o taip pat pareiškėją charakterizuojančią medžiagą, yra visiškai adekvati.

11. Administracinė byla Nr. A-1941-520/2015. Nagrinėjamas ginčas dėl atsakovo nustatyto pažeidimo, kai pareiškėjas atsigulė darbo vietoje dėl skaudančio danties, tačiau pareiškėjui tarnybinė nuobauda skirta ir už tai, kad jis leido ilsėtis (miegoti) ir ugniagesiuigėlbėtojui V. V., kuris į budėjimą atvyko nepailsėjęs, ir leido jam vairuoti gaisrinį automobilį.

LVAT nurodo, kad nepagrįsti pareiškėjo argumentai, kad pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė, jog jo veiksmai buvo mažareikšmiai ir nesukėlė sunkių padarinių, nes pirmosios instancijos teismas būtent nustatė, kad pareiškėjo veiksmai nebuvo mažareikšmiai, pareiškėjo veiksmuose buvo tarnybinių nusižengimų sudėtis. Tai, kad pareiškėjo padaryti tarnybiniai nusižengimai nesukėlė sunkių padarinių atsakovui, tretiesiems asmenims, nesudaro pagrindo konstatuoti, kad atsakovas nepagrįstai skyrė griežčiausią tarnybinę nuobaudą, t. y. pareiškėjui paskirta neadekvati tarnybinė nuobauda. Kaip yra pažymėjęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime, valstybės tarnyba yra valstybės tarnautojų profesinė veikla, susijusi su viešojo intereso garantavimu, o Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta tokia valstybės tarnybos samprata, kuri yra neatskiriamai susijusi su valstybės, kaip visos visuomenės organizacijos, paskirtimi užtikrinti žmogaus teises ir laisves, garantuoti viešąjį interesą. Valstybės tarnautojų padaryti tarnybiniai nusižengimai daro tiesioginę įtaką šių institucijų ir valstybės tarnybos sistemos tinkamam funkcionavimui (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. liepos 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A552-2748/2012).

12. **Administracinė byla Nr. A-1170-438/2016.** Ginčas kilo dėl nuobaudos mažareikšmiškumo. Ši nuobauda pareiškėjui paskirta už tai, kad padarė penkis pažeidimus, o būtent: pasikeitus Žuvininkystės departamento vykdomoms funkcijoms šių pasikeitimų neįtvirtino Žuvininkystės departamento ir jį sudarančių skyrių nuostatuose bei pareigybių aprašymuose; 2013 m. išvykdamas tarnybiniu automobiliu į vienos dienos komandiruotes, ministerijos vadovybei neteikė atitinkamų prašymų; neužtikrino tinkamos darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo priežiūros kontrolės; nenustatė einamųjų metų užduočių Žuvininkystės departamento direktoriaus pavaduotojai A. R.-P., arba nesiėmė visų būtinų priemonių, kad jos būtų nustatytos; išvykdamas į tarnybines komandiruotes 2014 m. apie tai nepažymėjo ministerijos elektroniniame žurnale, be to, nepakankamai taikė kontrolės priemones, kad valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, žymėtųsi elektroniniame žurnale.

LVAT konstatavo, kad iš pareiškėjui inkriminuotų padarytų veikų pobūdžio (pasikeitus Žuvininkystės departamento vykdomoms funkcijoms šių pasikeitimų neįtvirtino žuvininkystės departamento ir jį sudarančių skyrių nuostatuose bei pareigybių aprašymuose; nenustatė einamųjų metų užduočių Žuvininkystės departamento direktoriaus pavaduotojai A. R.-P., arba nesiėmė visų būtinų priemonių, kad jos būtų nustatytos) matyti, kad pareiškėjas iš esmės yra kaltinamas tuo, jog jo padaryti pažeidimai galėjo sudaryti sąlygas atsirasti neigiamoms pasekmėms, kurios prieštarautų tiems tikslams bei uždaviniams, kuriuos pavesta įgyvendinti pareiškėjo vadovajamai įstaigai. Tokiu būdu, šios pareiškėjo inkriminuotos veikos, gali būti vertinamos tik kaip prielaidos atsakomybei dėl tarnybinio nusižengimo padarymo atsirasti, nes šių prielaidų buvimas galėjo iššaukti minėtų neigiamų pasekmių atsiradimą, bet tokios pasekmės galėjo ir neatsirasti. Byloje nagrinėjamu atveju duomenų, kurie patvirtintų šias aplinkybes, t. y., kad nebuvo įgyvendinti pareiškėjo vadovajamai įstaigai pavesti uždaviniai bei buvo nevykdomos jai priskirtos funkcijos, nėra surinkta. Tokių aplinkybių nenurodo ir atsakovas.

Darytina išvada, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai ir teisingai nusprendė, jog atsakovas neįrodė, kad pareiškėjas minėtais veiksmais pažeidė imperatyvias teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias jo tarnybinę veiklą, o tuo pačiu, kad padarė tarnybinį nusižengimą.

Apibendrinant šiose administracinėse bylose formuojamą praktiką, galima išskirti šiuos valstybės tarnautojų tarnybinių nusižengimų mažareikšmiškumo požymius:

- tarnybinis nusižengimas yra išimtinai formalaus pobūdžio;
- tarnybinis nusižengimas nesukėlė neigiamų pasekmių;
- tarnybinio nusižengimo tyrimo metu nustatytas nedidelis nusižengusio valstybės tarnautojo kaltės laipsnis;
- pažeidimas yra nesunkus (net ir minimalios tarnybinės nuobaudos – pastabos paskyrimas yra neproporcingas).

Pažymėtina, kad šiurkštūs tarnybiniai nusižengimai, taip pat nusižengimai, turintys atsakomybę sunkinančių aplinkybių ir nusižengimai, sukėlę neigiamą poveikį įstaigos darbui, valstybės tarnybos sistemos tinkamam funkcionavimui, teismų praktikoje nevertinami kaip mažareikšmiai.

Atkreiptinas dėmesys, kad tarnybinio nusižengimo tyrimas turi būti pradedamas visais įstatyme nurodytais atvejais neatsižvelgiant į tai, kad galimas tarnybinis nusižengimas yra mažareikšmis.

